

Pielikums Nr. 1. Informatīvajam ziņojumam “Par Latvijas dalību OECD laika periodā no 2020. gada jūlija līdz 2021. gada jūlijam”

OECD komiteju un darba grupu prioritātes un aktualitātes

Regulatīvās politikas komiteja (*Regulatory Policy Committee – RPC*)

RPC turpina darbu starptautiskās sadarbības regulējuma jomā attiecībā uz starptautisku organizāciju izdotu tiesību aktu un starpvalstu līgumu izstrādi un piemērošanu.

RPC turpina darbu saistībā ar informācijas tehnoloģiju attīstību un to ietekmi uz tiesiskā regulējuma izstrādi un pieņemšanu, tiek iezīmēti divi virzieni 1) regulējums, kas regulē informācijas tehnoloģijas un inovācijas un 2) informācijas tehnoloģiju un inovāciju izmantošana valsts pārvaldē (t.sk. ietekmes novērtēšanā, konsultēšanā, informēšanā u.c.).

Ad hoc sesijas laikā 2021. gada jūlijā ir apstiprinātas “*Recommendation for Agile Regulatory Governance to Harness Innovation*”, kuras plānots apstiprināt OECD Ministru padomē oktobra sākumā.

Publiskās pārvaldības komiteja (*Public Governance Committee – PGC*)

PGC ir būtiskākā OECD dalībvalstu sadarbības un informācijas apmaiņas platforma jautājumos par publiskā sektora pārvaldību un attīstību. PGC veido pati komiteja, kas tiekas divas reizes gadā, kā arī astoņas darba grupas (valdības centri, e-līderi, integritāte, publiskais iepirkums, valsts pārvaldes nodarbinātība un vadība, risku forums, dzimumu līdztiesība¹, atvērtā pārvaldība) un divas neformālās grupas (publiskā sektora inovācija un nacionālo valdības skolu tīkls).

Šajā periodā īpaši aktuālas tēmas bija Covid-19 krīzes pārvaldība un pasākumi tās pārvarēšanai², publiskā sektora noturība (*public sector resilience*), spēja paredzēt un sagatavoties pārmaiņām (*anticipatory governance, tackling disruption and complexity*), publiskā komunikācija, demokrātijas stiprināšana, dezinformācija, uzticēšanās valsts institūcijām, uz iedzīvotāju un uz rezultātu vērsta publiskās pārvaldes darbība un valsts pārvaldes līderība un pāreja uz elastīgu darbu.

Būtiskākie PGC pasākumi pārskata periodā (abi norisinājās attālināti) bija: OECD publiskās pārvaldības nedēļa (2020. gada 16. novembra nedēļā) un 63. PGC komitejas sēde un simpozījs “*Reinforcing Democracy: 21st Century Governance Challenges*” 2021. gada martā.

Simpozījs “Stiprināt demokrātiju: 21. gadsimta pārvaldības izaicinājumi” (*Reinforcing Democracy: 21st Century Governance Challenges*) notika 2021. gada 19. martā. Tajā īpaša uzmanība tika veltīta divām tēmām, kas aktualizējušās pandēmijas un digitalizācijas kontekstā - valdību komunikācija digitālajā laikmetā, tostarp dezinformācija, un uzticēšanās valsts institūcijām

---

¹ Attiecībā uz darba grupu dzimumu līdztiesības jautājumos skat. sadaļā par Nodarbinātības, darba un sociālo lietu komiteju.

² OECD apkopoja dalībvalstu pasākumus cīņai ar COVID-19 krīzi:
<https://www.oecd.org/coronavirus/en/policy-responses>

un sabiedrības līdzdalība. OECD atzina, ka veidos visaptverošu pieeju demokrātijas stiprināšanas jomā, kā arī uzsāks darbu pie uzticēšanās pētīšanas.

Atvērtās pārvaldības darba grupa (*Working Party on Open Government*)

Darba grupas galvenie darba virzieni ir inovatīva sabiedrības līdzdalība, pilsoniskā sabiedrība, publiskā komunikācija.

OECD uzskata, ka ir jāveicina inovatīva sabiedrības līdzdalība, veidojot intensīvāku un jēgpilnāku iedzīvotāju iesaisti un kopīgu apsvēršanu un izvērtēšanu ar sabiedrību (*deliberative methods*). OECD pētījums "*Innovative Citizen Participation and New Democratic Institutions: Catching the Deliberative Wave*" guvis plašu rezonansi un ir noderīgs informācijas avots arī Latvijā. Pētījums ietver labas prakses principus līdzdalības organizēšanai un 300 labās prakses piemērus.

Publiskā iepirkuma vadošo praktiķu darba grupa (*Working party of the Leading practitioners on public procurement*) un Infrastruktūras un publiskās un privātās partnerības vecāko amatpersonu tīkls (*Network of Senior Infrastructure and PPP Officials – SIP*)

Darba grupu ietvaros tapušie vai izskatītie dokumentu projekti un pētījumi:

- OECD Infrastruktūras un publisko iepirkumu nodaļas Valsts pārvaldes direktorāta sagatavoto projekts "*Infrastructure Governance Review of Spain*";
- anketa "Sabiedrības integritātes rādītāja ieviešana stratēģiskā ietvara kvalitātei";
- rokasgrāmatas projekts "*Implementation Handbook for Quality Infrastructure Investment*";
- anketa "*2021 OECD Survey on the Governance of Infrastructure*";
- anketa "*Survey on professionalization of the public procurement*";
- publikāciju projekti "*Government at a Glance 2021*" ietvaros;
- publikācijas projekts "OECD 2021 Economic Survey of the European Union";
- publikācijas projekts "*Public Procurement and Gender - Challenges and good practices*";
- publikācijas projekts "*Policy Framework for Gender-sensitive Public Governance*";
- rīkotā darbnīcā "*Mid-year workshop of the Network of Senior Infrastructure and PPP Officials*";
- OECD sagatavotā *country sheet* par Latviju saistībā ar OECD anketu "*Surveys on Public Procurement and Responsible Business Conduct*".

Ekonomiskās politikas komiteja (*Economic Policy Committee – EPC*)

Ekonomiskās politikas komitejas darbības virsmērķis ir sabalansētas un ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes veicināšana, ievērojot sociālos un vides aspektus. Komiteja sniedz ieguldījumu atbildīgas strukturālās, fiskālās un monetārās politikas veidošanā un finanšu stabilitātes nodrošināšanā OECD dalībvalstīs. Ekonomiskās politikas komiteja īpašu uzmanību velta ekonomiskās situācijas analīzei pasaulē un OECD valstīs, kā arī izstrādā nepieciešamo reformu un valdības politikas pasākumu virzienus dalībvalstīm. Turklāt Ekonomiskās politikas komitejas ietvaros pastiprināta uzmanība tiek pievērsta produktivitātes jautājumam – analīze par

produktivitātes izmaiņu dinamiku un faktoriem, kas to nosaka, kā arī pasākumu, kas nodrošinātu produktivitātes izaugsmes pieaugumu, izstrāde. Produktivitātes analīze ir starp prioritārajiem jautājumiem arī Latvijā, tādējādi Finanšu ministrija regulāri seko OECD pētījumiem par produktivitāti un seko līdzī OECD Globālās produktivitātes foruma aktivitātēm un darba rezultātiem, lai attīstītu un nostiprinātu izpratni un analītisko kapacitāti par produktivitātes nozīmi, riskiem un izaicinājumiem.

Zem šīs komitejas darbojas divas darba grupas, kurās atbildīgā ir Finanšu ministrija – Makroekonomikas un strukturālās politikas analīzes darba grupa (*Working Party No. 1 on Macroeconomic and Structural Policy Analysis*) un Īstermiņa ekonomisko prognožu darba grupa (*Working Group on Short-Term Economic Prospects*).

Īstermiņa ekonomisko prognožu darba grupa (*Working Party on Short-Term Economic Prospects*)

Darba grupas ietvaros Finanšu ministrija veic pārrunas un nodrošina informāciju par makroekonomisko rādītāju izaugsmes prognozēm un vispārējās valdības budžeta datiem. Balstoties uz sniegto informāciju, OECD sagatavo izvērtējumu par Latvijas ekonomisko situāciju un izstrādā ekonomiskās izaugsmes prognozes. Tāpat FM TAND, izstrādājot tautsaimniecības izaugsmes prognozes, izmanto OECD globālās ekonomiskās attīstības vērtējumu un pasaules izaugsmes prognozes, kas sniedz padziļinātu informāciju par ārējās vides situāciju, tās izmaiņām un potenciālo ietekmi uz Latvijas ekonomikas perspektīvām.

Šogad OECD sanāksmēs fokuss bija uz diskusijām par Covid-19 īstermiņa un ilgtermiņa ietekmi uz valstu ekonomiku un finanšu sistēmu, kā arī nepieciešamajiem pasākumiem, politikām, lai šo negatīvo ietekmi mazinātu.

Fiskālo lietu komiteja (*Committee on Fiscal Affairs*)

Tiešo nodokļu darba grupas

Minētajā laika posmā norisinājās darbs šādās darba grupās – “Agresīva nodokļu plānošana” (WP 11), “Nodokļu konvencijas un saistītie jautājumi” (WP 1), “Strīdu risināšanas forums”, “Digitālās ekonomikas darba grupa”, “Daudznacionālo uzņēmumu aplikšana ar nodokļiem”.

Viens no nozīmīgākajiem darbiem minēto darba grupu ietvaros bija pie nodokļu uzlikšanas digitālajai ekonomikai risinājumu pamata elementiem (Pīlārs I un II). Pīlārs I paredz pārskatīt noteikumus attiecībā uz to, kur maksājami nodokļi un kāda peļņas daļa ir attiecināma uz attiecīgo jurisdikciju, kas risinātu digitalizācijas radītos nodokļu uzlikšanas problēmjaudījumus. Savukārt, Pīlārs II paredz minimālās uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes noteikšanu un ieviešanu.

Patēriņa nodokļu darba grupas

Pārskata periodā īpaša uzmanība tika pievērsta sadarbības ekonomikai (*sharing economy*) un tās ietekmei uz PVN politiku un administrēšanu, kā rezultātā tika apstiprināts OECD ziņojums “*The impact of the growth of the sharing and gig economy on VAT/GST policy and administration*”. Šajā

jaunajā OECD ziņojumā ir izpētītas iespējamās problēmas, ko PVN politikai un administrēšanai var radīt sadarbības ekonomikas izaugsme, un tiek piedāvātas dažādas iespējamās atbildes, kuras nodokļu iestādes var apsvērt attiecībā uz PVN iemērošanu. Saistībā ar minēto ziņojumu 2021. gada 22. aprīlī notika tiešsaistes pasākums par sadarbības un gabaldarbu ekonomiku (*gig economy*) un to ietekmi uz PVN politiku un administrēšanu. Pasākumā tika apspriestas galvenās iezīmes un galvenie biznesa modeļi, kas darbojas sadarbības ekonomikā, kā arī iespējamās PVN problēmas un to iespējamie risinājumi. Tāpat ir izpētīti visaptverošas PVN politikas stratēģijas galvenie komponenti, kas nodokļu iestādēm jāapsver, reaģējot uz sadarbības ekonomikas izaugsmi, un apskatīti iespējamie pasākumi, lai uzlabotu PVN piemērošanu sadarbības ekonomikā, tostarp iesaistot digitālās platformas PVN iekasēšanas procesā.

Liela uzmanība tika pievērsta valstu PVN jomā ieviestajiem atbalsta pasākumiem Covid-19 izraisītās krīzes seku pārvarēšanai un pieredzes apmaiņai šajā jomā. Lielākoties valstis ir ieviešušas tādus pasākumus, kas veicina uzņēmumu naudas plūsmas uzlabošanu un samazina administratīvo slogu PVN iekasēšanas procesā. 2021. gada 25. martā notika tiešsaistes pasākums “Netiešo nodokļu politika un administrēšana Covid-19 laikā un pēc tam”. Šajā pasākumā tika apspriesta PVN politikas stratēģiju attīstība saistībā ar Covid-19 krīzi, kā arī ārkārtas palīdzības pārtraukšanas stratēģijas un šo pasākumu iespējamu turpināšanu vai pārveidošanu, lai atbalstītu agrīnu atveseļošanu gan no nodokļu iestāžu, gan uzņēmējdarbības viedokļa. Pasākumā tika aplūkota krīzes ietekme uz nodokļu administrēšanu un galvenajiem nodokļu administrācijas jautājumiem atveseļošanās periodā, kā arī ilgtermiņa iespējas un izaicinājumi, jo īpaši nodokļu administrāciju digitalizācija.

Turpināts darbs saistībā ar PVN piemērošanu e-komercijas jomā. 2021. gada 13. – 15. aprīlī notika globālais PVN seminārs par visaptverošas PVN digitālās stratēģijas ieviešanu. Seminārā tika analizētas globālās e-komercijas tendences un izaicinājumi, ko tās rada PVN sistēmām, kā arī apspriesti OECD izstrādātie efektīvie risinājumi, kurus veiksmīgi īsteno daudzas valstis visā pasaulē. Tāpat seminārā tika apskatītas PVN politikas izstrādes un tiesību aktu reformas pamatprincipi, kas vērsti uz digitālo tirdzniecību, veiksmīga PVN iekasēšanas mehānisma ieviešana un darbība no nerezidentu tiešsaistes tirgotājiem un e-komercijas tirgiem, kā arī stratēģijas attiecībā uz PVN iekasēšana pārrobežu digitālajā tirdzniecībā.

Nodokļu politikas analīzes un nodokļu statistikas darba grupas

- Dalība 2020. gada 17. - 19. novembra rīkotajā tiešsaistes sanāksmē, kurā tika aplūkoti ar BEPS saistītie jautājumi – CbCR, ekonomiskās ietekmes izvērtējums, UIN statistika, nodokļu atvieglojumi investīcijām un R&D, globālo ieņēmumu statistika.
- Dalība *OECD JOINT WP2/WP9* 2020. gada 25. novembra sanāksmē *COVID-19 TAX POLICY ROUNDTABLE: TOWARDS RECOVERY AND BEYOND* par ar Covid-19 saistītajām nodokļu politikas izmaiņām. Sanāksmē tika apskatītas arī valstu prezentācijas (Austrālija, Indonēzija, Īrija, Kenija, Zviedrija, Šveice).
- Dalība 2021. gada 19. marta OECD (WP1) rīkotajā tiešsaistes sanāksmē “*Virtual Meeting of the (EPC) Working Party No. 1 on Macroeconomic and Structural Policy Analysis*”,

kurā tika aplūkoti jautājumi saistībā ar dokumentu (*scoping note*) par publiskajām finansēm pēc Covid-19 krīzes.

- 2021. gada 22. martā nodrošināta dalība sanāksmē par Latvijas pārskata sagatavošanu, kur tika pārrunātas nodokļu politikas, ēnu ekonomikas un neoficiālās nodarbinātības tēmas.
- Nodrošināta dalība 2021. gada 18. - 20. maija tiešsaistes sanāksmē "*Working Party No. 2 on Tax Policy Analysis and Tax Statistics*", kurā tika aplūkoti sekojoši jautājumi: nodokļu izaicinājumi saistībā ar digitalizāciju; UIN statistika; nodokļu atvieglojumi (R&D un investīcijas); globālo nodokļu ieņēmumu statistika; dažādu valstu nodokļu politikas izaicinājumi; publiskais finansējums pēc Covid-19 krīzes; nodokļi un dzimums; nodokļu ieņēmumu statistika Covid-19 laikā; nodokļi no algota darba ienākumiem.

Nodokļu un vides ekspertu kopējās darba grupas

- Dalība 2020. gada 20. novembra *OECD Joint Meetings of Tax and Environment Experts* tiešsaistē rīkotajā sanāksmē, kurā tika apskatīti dažādi ar vides nodokļiem saistīti jautājumi.
- Dalība 2021. gada 19. maija *OECD Joint Meetings of Tax and Environment Experts* tiešsaistē rīkotajā sanāksmē, kurā tika apskatīti dažādi ar vides nodokļiem saistīti jautājumi – vairāku valstu prezentācijas par nozīmīgākajām izmaiņām vides nodokļos, par ar Covid-19 saistītajām nodokļu politikas izmaiņām Covid-19 laikā, subsīdijas fosilajai degvielai, u.c.

Konkurences komiteja (*Competition Committee*)

Ilgtermiņa tēmas *Transparency and Procedural Fairness* ietvaros Konkurences komiteja ir noturējusi vairākas apaļā galda diskusijas par pārkāpumu lietu izskatīšanas procesuālajiem aspektiem un lietas dalībnieku tiesību aizsardzību, uz kā pamata tapa OECD Padomes rekomendāciju projekts. Pašlaik ir izskatīts piektais projekts Konkurences komitejas ietvaros.³ Latvija piedalījās rekomendāciju izstrādē. Rekomendācijas projektā noteikti principi nacionālā līmenī konkurences likumdošanā un tās piemērošanās jau tiek būtiskā daļā respektēti un atzīti attiecībā uz pušu tiesību nodrošināšanu izmeklēšanas procesā, saprātīgu lietas izpēti un procesuālos termiņiem, tiesībām uz taisnīgu tiesu, iestādes prioritizācijas principu atklātību, objektīvu un profesionālu lēmumu pieņemšanu, vienveidīgas prakses veidošanu, lietas dalībnieku informācijas aizsardzību. Pašlaik nacionālā līmenī tiek paredzēts stirpināt Latvijas institucionālo kapacitāti, t.sk. transponējot ECN+ direktīvu, kas attiecas uz iestādes neatkarības garantijām.

Virkne OECD rekomendāciju sniegta gan uzņemot Latviju OECD, gan vēlāk veicot ekonomiskos izvērtējumus attiecībā uz publisko personu uzraudzības jomu. Pēc Latvijas iestāšanās OECD ir pieņemti grozījumi gan Valsts pārvaldes iekārtas likumā, gan Konkurences likumā, kas attiecas uz Ekonomikas ministrijas pilnvarām publisko personu uzraudzības jomā. Latvija piedalījās arī Rekomendāciju par konkurences neitralitāti izstrādē. Šo dokumentu 2021. gada 31. maijā apstiprināja OECD padome.⁴ Jāsecina, ka minētie grozījumi Konkurences likumā nodrošina

³ Draft Recommendation of the Council on Transparency and Procedural Fairness in Competition Law Enforcement.

⁴ Recommendation of the Council on Competitive Neutrality, [C\(2021\)47](#).

nepieciešamo ietvaru konkurence neitralitātes strīdu efektīvā risināšanā, ko apliecina tas, ka būtiskos gadījumos publiskās personas piekrīt sarunu ceļā mainīt savu rīcības modeli, lai novērstu bažas par iespējamu neatbilstību konkurences neitralitātei. Arī Ekonomikas ministrijas padotībā esošās Konkurences padomes nodrošinātie informēšanas pasākumi saistībā ar jauno regulējumu ir veicinājuši kopējo izpratni par jautājuma aktualitāti gan privāto komersantu, gan publisko personu un to kapitālsabiedrību vidū. Vienlaikus būt veicināma tālāka prakses apmaiņa starp OECD dalībvalstīm dziļākas izpratnes par konkurences neitralitāti

Ekonomikas attīstības un pārskatu analīzes komiteja (*Economic and Development Review Committee*)

Saskaņā ar OECD vispārpieņemto praksi OECD reizi divos gados izstrādā Ekonomikas pārskatus par katru OECD valsti un OECD partnervalstīm. Šajos OECD Ekonomikas pārskatos OECD eksperti analizē ekonomisko situāciju, vērtē strukturālo reformu īstenošanas progresu un piedāvā politikas veidotājiem rekomendācijas ekonomiskās politikas uzlabošanai ar mērķi veicināt katras OECD valsts konkurētspēju, ekonomikas izaugsmi un iedzīvotāju labklājību.

Latvijas eksperti piedalās OECD Ekonomikas attīstības un pārskatu analīzes komitejā, kurā tiek apspriesti OECD sagatavotie Ekonomikas pārskata projekti par katru OECD valsti un OECD partnervalstīm. Latvijas prioritārajās interesēs ir vērtēt tās OECD valstis un partnervalstis, kas ir Latvijas kaimiņvalstis, Baltijas reģiona valstis, kā arī OECD valstis, no kurām Latvija var pārņemt labās prakses piemērus ekonomikas politikas prioritārajās jomās (piemēram, produktivitātes veicināšana, investīciju piesaiste, eksporta veicināšana, uzņēmējdarbības attīstība, cilvēkkapitāla attīstība u.c.). Tāpat Latvija ir oficiāli noteikta par vērtētājvalsti Igaunijai un Izraēlai.

Periodā no 2020. gada jūlija līdz 2021. gada jūlijam Latvijas eksperti sagatavoja vērtējumu un prezentēja to attiecīgajās OECD Ekonomikas attīstības un pārskatu analīzes komitejas (OECD Economic Development and Review Committee) sanāsmēs par Apvienoto Karalisti, Poliju, Lietuvu, Somiju, Vāciju, Ķīnu, Eiropas Savienību un Eirozonu, Zviedriju un Ungāriju. 2021. gada otrajā pusgadā plānots sagatavot Latvijas vērtējumu arī par Franciju.

Tirdzniecības komitejas Eksporta kredītu darba grupa (*Working Party on Export Credits and Credit Guarantees*)

2020. gadā panāktā OECD eksporta kredītu darba grupas vienošanās uzsākt darbu pie OECD Vienošanās par oficiāli atbalstītajiem kredītiem pilnveidošanas jeb modernizācijas, ka OECD eksporta kredītu darījumu nosacījumi atbilstu esošajai situācijai globālajos tirgos un nodrošinātu OECD valstu eksportējošajiem uzņēmumiem konkurētspējīgus nosacījumus. Šis ir nozīmīgs solis, ņemot vērā, ka vienošanās nosacījumi nav mainīti kopš to pieņemšanas 1978. gadā. Prognozējams, ka darbs pie šī jautājuma būs ilgstošs un intensīvs, lielā mērā balstoties uz ES sagatavotajiem priekšlikumiem, t.sk., attiecībā uz klimata pārmaiņu aspektu eksporta kredītu darījumos.

Jāatzīmē, ka atbilstoši spēkā esošajiem MK 2017. gada 30. maija noteikumiem Nr. 290 "Vidēja un ilgtermiņa eksporta kredīta garantiju izsniegšanas noteikumi saimnieciskās darbības veicējiem"

atbalsts uzņēmējiem šī instrumenta ietvaros Latvijā pagaidām vēl nav īstenots. Neskatoties uz to, Latvija aktīvi seko līdzi notiekošajām diskusijām OECD dalībnieka (*‘participant’*) statusa ietvaros.

Patērētāju aizsardzības politikas komiteja (*Committee on Consumer Policy*)

Dalība Patērētāju aizsardzības politikas komitejā ekspertiem sniedz iespēju piedalīties diskusijās par nozaru aktualitātēm un iegūt citu valstu ekspertīzi patērētāju jomā. OECD ilggadējā pieredze palīdz aktualizēt un veiksmīgāk rast risinājumus nākotnes izaicinājumiem, piemēram, saistībā ar e-komercijas attīstību. Pieaugot e-komercijas apjomiem, aktuāls kļūst jautājums arī par tiešsaistes platformām un to atbildību darījumos ar patērētājiem. Latvija sniegusi OECD informāciju par Latvijas uzraugošo iestāžu izaicinājumiem, uzraugot tiešsaistes platformas.

Saskaņā ar OECD labāko praksi attiecībā uz efektīvas uzraudzības politikas veidošanu, noslēdzies darbs pie “Konsultē vispirms” principa ieviešanas novērtējuma Latvijas uzraugošo iestāžu darbā. “Konsultē vispirms” principa ieviešana palīdz sasniegt labāku rezultātu normatīvo aktu ievērošanā, kā arī nodrošina efektīvāku un atvērtāku sadarbību starp uzraugošajām iestādēm un uzņēmējiem. Lai arī novērtējuma posms ir noslēdzies, 29 iestādes Latvijā turpina savā darbā piemērot “Konsultē vispirms” iniciatīvu.

Rūpniecības, inovāciju un uzņēmējdarbības komiteja (*Committee on Industry, Innovation and Entrepreneurship*)

Latvijai ir svarīgi līdzdarboties OECD Rūpniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības komitejā un Mazo un vidējo uzņēmēju un uzņēmējdarbības darba, lai veicinātu elastīgas, ilgtspējīgas un uz iekļaujošu izaugsmi vērstas politikas veidošanu uzņēmēju un uzņēmējdarbības vides attīstībai, tajā skaitā veicinot konkurētspēju, inovāciju, produktivitāti un digitālās prasmes, kā arī izzināt labāko pieredzi citu OECD dalībvalstu vidū.

OECD darbs un OECD valstu pieredze sniedz iespējas Latvijas ekspertiem to izmantot nacionālās uzņēmējdarbības politikas izstrādē. Kā piemēru var minēt 2021. gadā apstiprināto Latvijas Viedās industrializācijas stratēģiju, kas veido Latvijas Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna pamatu.

OECD Rūpniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības komitejas darba stratēģiskās prioritātes atbilstoši priekšlikumam par komitejas mandātu 2022. – 2026. gadam ir:

- uzņēmējdarbības dinamika – fokuss uz uzņēmumu dibināšanu, jaunuzņēmumu attīstību, uzņēmumu izaugsmi;
- produktivitātes izaugsmes virzītājfaktori un saikne starp produktivitāti un uzņēmējdarbības struktūru, atalgojuma nevienlīdzību un kompromisiem politikas veidošanā;
- digitālo un jaunāko tehnoloģiju ieviešana;
- globalizācija, t.sk., attiecībā uz GVCs lomu;
- inovācijas un industriālās politikas loma ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai;
- industriālās politikas pielāgošana tirgus un globālajai situācijai;
- ekonomikas un uzņēmējdarbības noturības (*resilience*) veicināšana.

OECD Rūpniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības komitejā Latvija kā savas prioritātes ir norādījusi produktivitātes izaugsmi, industriālās politikas īstenošanu, finansējuma pieejamības veicināšanu uzņēmumiem, jaunuzņēmumu attīstībai labvēlīgas vides nodrošināšanu, atbalstu jaunu, t.sk., videi draudzīgu, tehnoloģiju izstrādei, digitālo transformāciju, kā arī īstenoto atbalsta politikas izvērtējuma metodikas kritēriju izstrādi, t.sk., ņemot vērā Covid-19 krīzes ietvaros gūtās mācības.

2021. gadā Latvija līdztekus citām OECD valstīm atbalstīja OECD Mazo un vidējo uzņēmumu un uzņēmējdarbības darba grupas (WPSMEE) pārveidi par OECD pastāvīgo komiteju, ņemot vērā mazo un vidējo uzņēmumu nozīmīgumu tautsaimniecības attīstībā, ko īpaši akcentēja Covid-19 krīze.

Tūrisma komiteja (*Tourism Committee*)

OECD Tūrisma komitejas darba stratēģiskās prioritātes atbilstoši priekšlikumam par komitejas mandātu 2022. – 2026. gadam ir:

- noturīgas tūrisma ekonomikas izveide pēc Covid-19 krīzes.;
- atbalsts tūrisma pārejai uz ilgtspējīgu izaugsmi;
- globālās tendences tūrisma attīstībā;
- tūrisma datubāzu pieejamības veicināšana un īstenoto politikas izvērtējuma metožu izveide.

OECD Tūrisma komitejā Latvija kā savas prioritātes ir norādījusi mazo un vidējo uzņēmumu digitalizāciju tūrismā, ilgtspējīga tūrisma attīstību un kvalificēta darbaspēka ar digitālām prasmēm pieejamību.

2021. gada OECD Ministru padomes laikā tika apstiprināta OECD iniciatīva par vadlīnijām drošas starptautiskas mobilitātes nodrošināšanai Covid-19 pandēmijas apstākļos, kuru sagatavošanā līdztekus OECD un citu valstu pārstāvjiem piedalījās arī Latvijas eksperti. Šādu vienotu globālā mēroga principu pieejamība ir svarīgs priekšnosacījums valstu robežu atvēršanai starptautiskajam tūrismam.

Statistikas un statistikas politikas komiteja (*Committee on Statistics and Statistical Policy*)

Laika posmā no 2020. gada jūlija līdz 2021. gada jūlijam Ekonomikas ministrijas pārraudzībā esošā Centrālā statistikas pārvalde (turpmāk – Pārvalde) turpināja piedalīties OECD darba grupu un komiteju darbā par statistikas metodoloģijas izstrādes un pilnveidošanas aktuāliem jautājumiem, daloties pieredzē un labākajās praksēs ar OECD dalībvalstu ekspertiem jaunu, inovatīvu statistisko metožu izstrādē un pielietošanā.

Pārskata periodā notikušajā OECD Statistikas un statistikas politikas komitejas darba kārtībā bija jautājumi par mājokļu cenu statistikas attīstību, OECD WISE (*well-being, inclusion, sustainability and equality*) programmas un bērnu labklājības mērījumu aktualitātēm, kā arī diskutēja par izaicinājumiem un iespējām jaunu un ātrāku datu sagatavošanai Covid-19 pandēmijas kontekstā.

Vides politikas komiteja (*Environment Policy Committee – EPOC*)

Pārskata periodā ir notikusi viena (attālinātā formātā) EPOC sanāksme 2021. gada 9. - 12. februārī. Tās dienaskārtībā bija klimata, zaļās atveseļošanās no Covid-19 krīzes pasākumi, kuriem tuvākajā laikā ir jābūt kā katalizatoriem EPOC darbības virzienu noteikšanā 2021. - 2022. gadam. Tā iezīmē arī nākamās EPOC ministru līmenī 2022. gadā tēmu “Vides politika pēc Covid-19 pasaulē: nodrošinot noturīgu un veselīgu vidi visiem” (*Environmental Policy in a Post-Covid-19 World: Ensuring a Resilient and Healthy Environment for All*). Cilvēku centrēta zaļā izaugsme iegūst arvien lielāku nozīmi EPOC darbā. EPOC ir uzsākta arī diskusija par stratēģiskajiem virzieniem darba programmai 2023. - 2024. gadam. Dalībvalstu ieteiktais jauno darbības virzienu un tēmu formulējums – piemēram, attiecībā uz zoonotiskām slimībām, kas pētāmas saistībā ar pandēmiju; saikne starp klimatu, veselību un bioloģisko daudzveidību; ilgtspējīgs finansējums; dzimuma (*gender*) aspektu integrācija vides politikā, īpaši ilgtspējīgas attīstības un tiesiskuma mērķu kontekstā – liecina par nepieciešamību daudz ciešākai citu ministriju iesaistei EPOC darbā. VARAM šai sakarā uzsver arvien pieaugošo Zemkopības ministrijas, Veselības ministrijas, Pārresoru koordinācijas centra un Finanšu ministrijas pārraudzības jomu integrāciju EPOC darbā.

Vides snieguma darba grupa

Pārskata periodā ir notikušas divas Vides snieguma darba grupas (*Working Party on Environmental Performance, turpmāk – WPEP*) sanāksmes 2020. gada 8. - 10. decembrī un 2021. gada 30. jūnijā līdz 1. jūlijam. Latvija uzsver vides snieguma pārskatus kā vienu no prioritārajiem virzieniem EPOC darbībā un starpvalstu pieredzes bagātināšanā.

Resursu produktivitātes un atkritumu darba grupa (*Working Party on Resource Productivity and Waste – WPRPW*)

Pārskata periodā ir notikušas divas WPRPW sanāksmes. Latvija ir paudusi savu atbalstu WPRPW tematiskajiem virzieniem, kas sakrīt ar Latvijas interesēm un vajadzībām Eiropas aprites ekonomikas rīcības plāna (2018) ieviešanā un attiecīgajiem uzstādījumiem politikas plānošanas dokumentos nacionālajā līmenī, proti, “Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020. - 2027. gadam” un “Valsts atkritumu apsaimniekošanas plānu 2021. - 2028. gadam”.

Latvija kā īpaši lietderīgu un prioritāru atzīst daudzpusīgo OECD darbu plastmasu piesārņojuma izpētes jomā, tāpat nozīmīgi ir OECD ieteikumi ražotāju atbildības paplašināšanai un vienotais skaitījums uz atkritumu pārrobežu pārvadājumu kontroli.

WPRPW tēmu kontekstā 2021. gada aprīlī ir notikuši arī vērtīgi semināri ekspertiem par elektronisko atkritumu pārvaldības pieredzi Višegradas valstīs (*Workshop on E-Waste Management System: Lessons from V4 Countries*) un aprites ekonomikas un klimata politikas vietu atveseļošanās no Covid19 atbalsta mehānismos (*Workshop on modelling the impacts of the circular economy and low carbon transitions of the Covid-19 recovery packages*). VARAM augstu vērtē šāda tipa semināru izmantošanu specializētām ekspertu diskusijām un atzīmē to, ka attālinātā darba organizācija ir ļāvusi vairāk nacionālajiem ekspertiem iegūt no dalības tajos, kas nav bijis iespējams klātienē situācijā.

Attiecībā un vides (klimata) apsvērumu ciešāku integrēšanu nodokļu politikā, par ko Latvija bija saņēmusi OECD norādes iestāšanās procesā 2016.gadā, Latvija (VARAM un Ekonomikas un Finanšu ministrijas pārstāvji) piedalās divās darba grupās: 1) Vienotajā nodokļu un vides ekspertu darba grupā (*Joint meeting on tax and environmental experts, turpmāk – JMTEE*) un 2) Darba grupā vides un ekonomikas politikām (*Working Party on Integrating Environmental and Economic Policies– WPIEEP*). Katrā no šīm grupām pārskata periodā ir notikušas 2 sanāksmes. 2021. gada 21.maijā JMTEE VARAM eksperti ir iepazīstinājuši OECD dalībvalstis ar savu pieredzi vides nodokļu politikas pilnveidošanā, sniedzot prezentāciju par dabas resursu nodokļa izmaiņām. Svarīgi, ka OECD nodokļu politikā patlaban dominē enerģētikas un zaļās izaugsmes aspekti, kas norāda un nepieciešamību ciešākai citu nozaru ministriju integrācijai šo EPOC darba grupu darbā.

VARAM uzskata, ka īpaši lietderīga ir bijusi pieredze monitoringa un indikatoru izstrādes jomā, kas tiek īstenota pamatā Vides informācijas darba grupā (*Working party on environmental information – WPEI*) un kopumā arī turpmāk atbalstīs OECD darbu pie indikatoru un monitoringa zaļās izaugsmes kontekstā pilnveidošanas, saskatot te veiksmīgu sinerģiju ar Eiropas vides aģentūras un starptautisko organizāciju centieniem.

EPOC pārraudzībā uzsākts darbs pie zaļās atveseļošanās pasākumu datu bāzes. Šis uzdevums izriet no pēdējā OECD Ministru padomes paziņojuma “Ceļš uz atveseļošanos: spēcīgi, noturīgi, zaļi un iekļaujoši” (*The Path to Recovery: Strong, Resilient, Green and Inclusive*). Balstoties uz valstu sniegtajiem datiem, tiks izstrādātas OECD rekomendācijas par atveseļošanās pasākumiem, un ir jau izstrādāts ietvars, kā novērtēt atveseļošanās pasākumu ietekmi arī uz klimatu un plašākiem labklājības aspektiem. Šī informācija Latvijai būs ļoti noderīga, ņemot vērā ES fondu pasākumu plānošanu, tā kā pēc būtības tā sakrīt ar Eiropas Komisijas atbalsta principu “nenodarīt būtisku kaitējumu (videi)” (*do not significant harm*).

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar Vides politikas komiteju ir:

- vides un ekonomisko politiku integrācija, ilgtspējīgas nodokļu politikas veidošana;
- atkritumu apsaimniekošana un resursu produktivitāte (aprites ekonomikas monitoringa mehānismu izveide, pārtikas atkritumu apsaimniekošana);
- bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un ekosistēmas pakalpojumi;
- vides monitoringa datu izmantošana un vides snieguma pārskati.

Ķīmikāliju un biotehnoloģiju komiteja (*Chemicals and Biotechnology Committee*)

2020. gadā noslēdzās process attiecībā uz patstāvīgas komitejas statusa piešķiršanas formalitātēm un no 2021. gada 1. janvāra Ķīmikāliju un biotehnoloģiju komiteja uzsāk savu darbu ar atjaunotu mandātu. Līdz ar to tiek pārskatīts arī atsevišķu pakārtoto darba grupu statuss un mandāts (piem., dažas tiek apvienotas vai tiek izveidotas no jauna).

Patstāvīgās komitejas statuss liek pārskatīt institucionālās atbildības par Ķīmikāliju un biotehnoloģiju komitejas specifiskajam darba grupām, it īpaši Zemkopības un Veselības ministriju kompetenču jomās. Būtiski, ka viens no jauniem darba virzieniem Covid-19 ietekmē ir pieaugošās aizsardzības līdzekļu izmantošanas ietekme uz vidi un veselību, kas norāda uz nepieciešamu komitejas darba grupu darbā ciešāk iesaistīt arī veselības nozares institūcijas.

Komitejas darbība ir virzījusi to, ka ķīmisko vielu pārvaldība tiks plašāk iekļauta valstu vides pārskatos. Pieredze no komitejas darba izmantota politikas un normatīvā regulējuma izstrādē attiecībā uz sinerģiju starp ķīmisko vielu un atkritumu pārvaldību aprites ekonomikas un brīvas no ķīmisko vielu piesārņojuma pieejas kontekstā.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar Ķīmikāliju komiteju ir:

- atbalsts starptautiskajai ķīmisko vielu pārvaldības attīstības nodrošināšanai pēc 2020. gada;
- jauno ķīmisko vielu pārvaldības iniciatīvu īstenošana, tostarp (nanomateriālu un nanotehnoloģiju, endokrīnās sistēmas grāvējvielu, vidē noturīgo farmācijas piesārņotāju risku novērtēšana un pārvaldība);
- ekonomisko instrumentu integrācija ķīmisko vielu pārvaldībā.

Reģionālās attīstības politikas komiteja (*Regional Development Policy Committee*) un Vietējās ekonomikas un nodarbinātības attīstības programmas (*Local Employment and Economic Development – LEED*)

VARAM pārstāvis piedalās Reģionālās attīstības politikas komitejas un LEED klātienēs un attālinātajās sanāksmēs, kas sniedz iespējas apmainīties ar labo praksi tādās jomās kā ekonomiskās izaugsmes veicināšana reģionos, t.sk. inovatīvi pārvaldes risinājumi, atbalsta instrumenti ekonomikas veicināšanai reģionālajā un vietējā līmenī, prasmju attīstīšanai, kapacitātes celšana vietējo pašvaldību un reģionu speciālistiem ilgtspējīgas teritoriju attīstības plānošanā un īstenošanā, kā arī teritoriju attīstības analīze, monitorings, datu pieejamība.

Pārskata periodā ir notikusi attālināta Reģionālās attīstības politikas komitejas sanāksme (2021. gada 5. – 6. maijā), kurā tika diskutēts par Covid-19 krīzes pārvaldību dažādos līmeņos, t.sk. atjaunošanas stratēģijām, reģionu pāreju uz klimatneitralitāti, publiskā sektora inovācijām pilsētās, komitejas komunikācijas stratēģiju utt. Nākamā OECD Reģionālās attīstības politikas komitejas sanāksme plānota 2021. gada novembrī.

Pārskata periodā ir notikusi attālināta OECD LEED sanāksme (2021. gada aprīlī), kur tika skatīti jautājumi par darba tirgus situāciju vietējā līmenī Covid-19 ietekmē, atbalstu jauniešiem un iekļaujošai uzņēmējdarbībai Covid-19 apstākļos, sociālās ekonomikas attīstību, kultūras ietekmi vietējā attīstībā u.c. Nākamā sanāksme notiks 2021. gada 9.-10. novembrī.

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar Reģionālās attīstības politikas komiteju un LEED ir:

- ekonomiskās izaugsme veicināšana vietējās pašvaldībās un reģionos, t.sk.: darbaspēka piesaiste reģionos ārpus galvaspilsētas (īres mājokļu pieejamība reģionos kā priekšnoteikums reģionālajai attīstībai; pašvaldību atbalsts mājokļu pieejamībai un īres mājokļu attīstībā);
- administratīvi teritoriālās struktūras pilnveidošana, veidojot pašvaldības ap attīstības centru funkcionālo teritoriju (jeb ikdienas svārstmigrāciju), sekmējot pilsētu un lauku mijiedarbību;
- teritoriālās attīstības analīze, t.sk. attīstības centru potenciāla ietekmes novērtēšanai;
- pakalpojumu pieejamības nodrošināšana, ņemot vērā demogrāfiskos izaicinājumus, t.sk. viedās pašvaldības, izmantojot digitālos risinājumus, reģionālās mobilitātes uzlabošana;

- kapacitātes celšana vietējo pašvaldību un reģionu speciālistiem ilgtermiņā teritoriju attīstības plānošanā un īstenošanā, t.sk. klimata pārmaiņas, pakalpojumu efektivitāte;
- reģionālā nodokļu fonda veidošana pašvaldībām (IIN un pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas pilnveidošana jaunu ieņēmumu jeb pieauguma efektīvākai izmantošanai).

Digitālās ekonomikas politikas komitejas (*Committee on Digital Economy Policy – CDEP*)

Pārskata periodā notikušo CDEP sanāksmju darba kārtībā bija tādi jautājumi kā pētījums par nacionālajām digitālajām stratēģijām, datu pārvaldības jautājumi, valdību piekļuve privātā sektora īpašumā esošiem datiem, darbs pie principu izstrādes blokķēdes tehnoloģiju jomā, OECD Padomes rekomendācijas izstrāde par bērnu drošību internetā, pētījums par teroristiska satura ierobežošanu internetā un tiešsaistes platformu brīvprātīgas atskaitīšanās ietvara izveide; OECD rekomendācijas mākslīgā intelekta jomā īstenošana u.c. Tika iezīmēta arī nākamā CDEP (digitālo) ministru sanāksme, kas paredzēta 2022. gada nogalē un norisināsies pirmo reizi kopš 2016. gada, kurā tika parakstīta Kankūnas deklarācija. Tā būs cieši saistīta ar OECD projekta “Going Digital” noslēgumu. VARAM šajā kontekstā uzsver arvien pieaugošo digitālās jomas iekļaušanos arī citu ministriju, piemēram, Aizsardzības, Iekšlietu, Tieslietu darbības jomās, kā arī Datu valsts inspekcijas pārraudzības jomu integrāciju CDEP darbā.

CDEP un tās divu apakšgrupu darbība ir cieši saistīta ar datu pārvaldības jomu, kas ir vadmotīvs “Going Digital” projekta, noslēdzotajai, 3. fāzei, kas tika uzsākta 2020. gadā.

Ar 2020. gada 22. decembra CDEP paziņojumu tika izveidota **darba grupa par pārvaldes piekļuvi privātā sektora turētiem personas datiem** (*Government Access to Personal Data Held by Private Sector*), lai noteiktu kopīgus demokrātiskus standartus attiecībā uz piekļuvi personas datiem un to apstrādi. Minētajā grupā VARAM cieši sadarbojas ar Eiropas Komisiju, kā arī piesaistījusi nacionālos ekspertus no Aizsardzības un Iekšlietu ministrijas. Pirmā darba grupas sanāksme notika 2021. gada 4. februārī. VARAM darba grupās aktīvi sadarbojoties ar citām ES valstīm un paudusi atbalstu Eiropas Komisijas vienotai nostājai un vērtību aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi un piekļuvi tiem.

Digitālās ekonomikas mērīšanas un analīzes darba grupa (*Measurement and Analysis of the Digital Economy, MADE*). VARAM pārstāvis 2021. gada 29. – 30. martā attālināti piedalījās Digitālās ekonomikas mērīšanas un analīzes darba grupas 30. sanāksmē. Darba grupā tika skatīti un analizēti aktuālākie pētījumi digitālās ekonomikas sektorā, datu un labklājības, datu un uzticēšanās jautājumos, viedo tehnoloģiju, lietu internetu, mākslīgā intelekta, pārrobežu digitālajā ekonomikā, IKT jautājumu mērīšanu pandēmijas laikā. Daļība darba grupā sekmē datos balstītas valsts pārvaldes lēmumu pieņemšanā, piedaloties diskusijās un sarunās par minētajiem jautājumiem, piedāvājot valstu situācijas raksturojumu un piemērus izpētei.

ONE.AI - OECD mākslīgā intelekta (turpmāk – MI) ekspertu tīkls (*OECD Network of Experts on AI (ONE AI)*). OECD ir izveidojusi multidisciplināru, dažādu jomu dalībnieku pārstāvētu OECD MI ekspertu tīklu ONE AI (*OECD Network of Experts on AI (ONE AI)*), kura ietvaros tiek

apkopots politikas, tehnisko un biznesa ekspertu ieguldījums OECD veicamai analīzei un rekomendāciju sagatavošanai.

OECD.AI – OECD MI klasificēšanas ekspertu grupa (*Expert group on the Classification of AI (ONE CAI)*). OECD ekspertu tīkls darba grupā par MI klasifikāciju (ONE CAI) izstrādā lietotājiem draudzīgu sistēmu, lai klasificētu MI sistēmas. Tā nodrošinās struktūru MI sistēmu novērtēšanai un klasificēšanai atbilstoši to ietekmei uz sabiedrisko kārtību jomās, uz kurām attiecas OECD MI principi, tostarp ekonomiskie un sociālie ieguvumi, cilvēktiesības, privātums un taisnīgums, drošība un riska novērtējums, pārredzamība, pārskatatbildība, pētniecība, dati, rēķināšana un tehnoloģijas, nodarbinātība un prasmes un starptautiskā sadarbība.

OECD.AI – ekspertu grupa uzticamai MI ieviešanai (*Expert group on implementing trustworthy AI (ONE TAI)*). Ekspertu grupas uzdevums ir noteikt praktiskus norādījumus un standarta procedūras attiecībā uz politiku, kas rada uzticību MI. Šie instrumenti palīdzēs MI dalībniekiem un lēmumu pieņēmējiem īstenot efektīvu, efektīvu un godīgu ar MI saistītu politiku. Ekspertu grupa izstrādā īsu un praktisku sistēmu, kas sniedz konkrētus rīku piemērus, lai palīdzētu īstenot katru no pieciem uz vērtībām balstītajiem MI principiem:

- 1) MI vajadzētu dot labumu cilvēkiem un planētai, veicinot iekļaujošu izaugsmi, ilgtspējīgu attīstību un labklājību;
- 2) MI sistēmas būtu jāveido tā, lai tiktu ievērots tiesiskums, cilvēktiesības, demokrātiskās vērtības un daudzveidība un tajās būtu jāiekļauj atbilstīgi aizsardzības pasākumi, piemēram, vajadzības gadījumā nodrošinot cilvēka iejaukšanos, lai nodrošinātu taisnīgumu;
- 3) Ir jābūt pārredzamībai un atbildīgai informācijas atklātībai par MI sistēmām, lai nodrošinātu, ka cilvēki saprot MI spriedumu iegūšanas ceļu un var to apstrīdēt;
- 4) MI sistēmām visā to dzīves ciklā jādarbojas stabili un droši, iespējamie riski pastāvīgi jānovērtē un jāpārvalda;
- 5) Organizācijām un privātpersonām, kas izstrādā, izvērš vai ekspluatē MI sistēmas, jābūt atbildīgam par to pareizu darbību saskaņā ar iepriekš minētajiem principiem.

OECD.AI – ekspertu grupa par MI politikām (*Expert group on Policies for AI, (ONE PAI)*). ONE AI valstu MI politikas darba grupa (ONE PAI) izstrādā praktiskus norādījumus politikas veidotājiem par plašu tematu loku, t.sk., 1) ieguldījumi AI pētniecībā un attīstībā; 2) dati, infrastruktūra, programmatūra un zināšanas; 3) regulācija, testēšanas ierīces un dokumentācija; 4) prasmes un darba tirgus; 5) starptautiska sadarbība.

Minētajās ekspertu darba grupās piedalās vairāki Latvijas eksperti, pārstāvot VARAM, Ārlietu ministriju, Saeimu un uzņēmumu “Tilde”.

Tāpat Latvija aktīvi piedalās OECD Digitalizācijas draugu grupas sanāksmēs (vēstnieku formāts).

Prioritārie virzieni Latvijas sadarbībai ar Digitālās ekonomikas politikas komiteju ir:

- digitālo jautājumu horizontālie projekti (izvērtējums par digitālās jomas ietekmi nozarēs);
- digitālās transformācijas jautājumi un inovācijas (t.sk. jaunās tehnoloģijas);
- datos balstītas ekonomikas attīstība un datu inovācijas;

- digitālās drošības jautājumi;
- digitālo prasmju attīstība.

Korporatīvās pārvaldības komiteja

Pārskata periodā OECD Korporatīvās pārvaldības komiteja ir publicējusi OECD Korporatīvās pārvaldības *Factbook 2021*, kā arī ziņojumu Par korporatīvās pārvaldības nākotni pēc Covid-19 krīzes, kas kalpos par pamatu G20/OECD Korporatīvās pārvaldības principu pārskatīšanai.

Izglītības politikas komiteja (turpmāk – EDPC)

EDPC darba mandātā ir noteikts, ka šīs komitejas mērķis ir palīdzēt OECD dalībvalstīm izstrādāt efektīvu un uz pierādījumiem balstītu izglītības politiku, lai sasniegtu individuālos, sociālos, kultūras un ekonomiskos mērķus. Patlaban EDPC darba kārtībā ir divas prioritātes:

- 1) stiprināt sociālo un ekonomisko līdzdalību, attīstot nepieciešamās prasmes;
- 2) atbalstīt OECD dalībvalstis efektīvu izglītības reformu īstenošanā no pirmsskolas līdz augstākajai izglītībai, kā arī pieaugušo izglītībā.

Mīnēto atbalstu OECD sniedz, īstenojot šādas atbalsta aktivitātes, kurās piedalās arī Latvija:

- OECD Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma PISA (*Programme for International Student Assessment*);
- Izglītības politiku apskats (*Education Policy Outlook*);
- Izglītības pētījumu un inovāciju centra CERI darbs (*Centre for Educational Research and Innovation*);
- OECD izglītības indikatori un statistikas datu apkopojumi (*Education at a Glance: OECD indicators, Education GPS un Education Indicators in Focus*);
- Pieaugušo prasmju apsekojums (*Survey of Adult Skills*) (PIAAC) (*The Programme for the International Assessment of Adult Competencies*);
- Prasmju stratēģija (*OECD Skills Strategy*);
- Starptautiskais mācību vides pētījums TALIS (*Teaching and Learning International Survey*).

Tematiskās prioritātes darbam OECD Izglītības politikas komitejā:

- izglītības digitalizācija, tehnoloģijas un mākslīgais intelekts izglītībā un zinātnē;
- bērnu un jauniešu digitālā pratība un drošība internetā;
- kvalitatīvi dati un statistika pierādījumos balstītai izglītības politikai;
- skolotāja profesijas dažādās dimensijas;
- izglītības inovāciju pētniecība, lai veidotu izglītības piedāvājumu nākotnes sabiedrībai – jaunas metodes, pieejas, pedagoģiskie risinājumi;
- pirmsskolas izglītības saturs un kvalitāte;
- izglītības un prasmju atbilstība tautsaimniecības vajadzībām, profesionālā izglītība, pieaugušo izglītība un mūžizglītība;

- absolventu darba gaitu monitorings;
- Latvijas starptautiskās sadarbības potenciāla un pieredzes realizācija, sadarbojoties ar OECD Eirāzijas reģionā, veicinot šī reģiona atbilstību OECD labajai praksei un standartiem izglītībā;
- ilgtspējīgas attīstības jautājumu izvērtēšana ar izglītības palīdzību. ANO Ilgtspējīgas attīstības dienaskārtības īstenošana, veicinot sinerģijas sadarbībā ar starptautiskajām organizācijām (OECD, UNESCO, EK).

Latvijai nozīmīgākie EDPC darba kārtības jautājumi ir nākotnes izglītības saturs un prasmes, viedie dati, digitālās tehnoloģijas un mākslīgais intelekts izglītībā, attālināto mācību kvalitāte un pieejamība, profesionālās izglītības attīstība, izglītības monitoringa sistēmas attīstība, kā arī skolotāju un mācītspēku profesionālā kompetence u.c.

Zinātnes un tehnoloģiju politikas komiteja (*Committee for Scientific and Technological Policy* – CSTP)

CSTP saskaņā ar tās mandātu ir atbildīga par sadarbības veicināšanu starp OECD dalībvalstīm un partneriem zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju jomā, lai sasniegtu ekonomiskās, sociālās un zinātniskās attīstības mērķus, veicinātu ilgtspējīgu attīstību, iedzīvotāju labklājību un zināšanu robežu paplašināšanu. Īpaša uzmanība tiek pievērsta zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju politikas sasaistei ar citiem valdības politikas virzieniem, kam ir aizvien lielāka nozīme globalizēto zināšanu ekonomiku attīstībā. Latvija turpināja darbu iepriekš identificētajos prioritārajos virzienos sadarbībai ar OECD CSTP, kas ir noteikti 2016. gada 18. augusta Ministru kabineta sēdē izskatītajā informatīvajā ziņojumā “Par sarunu noslēgšanu par Latvijas pievienošanos Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (OECD)” (prot. Nr. 14, 4.§):

- zinātniski-pētnieciskās kapacitātes stiprināšana, veidojot konsolidētu pētniecības sistēmu ar spēcīgiem zinātniskajiem institūtiem un universitātēm kā zināšanu centriem ar atvērtu zinātnes infrastruktūru;
- dalība starptautiskajos pētījumos zinātnes jomā, veicinot Latvijas sekmību projektu konkursos un rezultātu publicitāti;
- cilvēkkapitāla attīstība zinātnē un inovācijās, mazinot cilvēkkapitāla aizplūšanu, veicinot tā iesakņošanu un vienlaikus – zinātniski-pētniecisko institūciju un zinātnieku grupu starptautisko tīklošanas un sadarbību.

2021. gada janvārī OECD Padomē pieņēma Rekomendāciju par Atvērto piekļuvi publiski finansētas zinātnes datiem, kas izstrādāta CSTP pārraudzībā. Pirms 4 gadiem tika uzsākts darbs, lai aktualizētu 2006. gada Rekomendāciju par Atvērto piekļuvi zinātnes datiem, ņemot vērā straujo tehnoloģiju attīstību, kas ir mainījusi izpratni par to, kas ir zinātniskie dati. Jaunajā regulējumā paplašināts tvērums, to attiecinot uz visiem zinātniskās pētniecības digitālajiem objektiem, kas tiek izmantoti pētniecībā un inovācijās, tai skaitā algoritmi, kodi, programmatūra.

Tematiskās prioritātes darbam OECD Zinātnes un tehnoloģiju politikas komitejā:

- atvērtās zinātnes politikas jautājumi, kvalitatīvi un publiski pieejami dati zinātnē;
- tehnoloģiju pārneses un kopradīšanas iniciatīvas;

- ilgtspējīgas attīstības jautājumu izvērtēšana ar zinātnes palīdzību. ANO Ilgtspējīgas attīstības dienaskārtības īstenošana, veicinot sinerģijas sadarbībā ar starptautiskajām organizācijām (OECD, UNESCO, EK).

Nodarbinātības, darba un sociālo lietu komiteja (*Employment, Labour and Social Affairs Committee – ELS*)

Kopš Latvijas iestāšanās procesa uzsākšanas Labklājības ministrija ir bijusi aktīva un cieši sadarbojusies ar ELS, gan piedaloties regulārajās tās komitejas sesijās, gan tās paspārnē esošo trīs darba grupu sanāsmēs. Kopš 2018. gada oktobra Latvija ir pārstāvēta ELS komitejas birojā un Labklājības ministrija regulāri iesaistās ELS komitejas darba organizēšanā un ELS komitejas darba kārtības sagatavošanā, kā arī ELS biroja viedokļa formulēšanā. Vienlaikus jāatzīmē, ka Labklājības ministrija līdzatbildīgās institūcijas statusā kopš 2020. gada piedalās Publiskās pārvaldības komitejas Dzimumu līdztiesības integrētās pieejas un pārvaldības darba grupas darbā (*Working Party on Gender Mainstreaming and Governance*).

Ekspertu līmenī Labklājības ministrijas un tās padotības iestāžu eksperti regulāri piedalās OECD rīkotajos semināros un pasākumos par aktuāliem rīcībpolitikas jautājumiem, t.sk. par darba tirgus politiku, pensiju sistēmas izaicinājumiem un risinājumiem, vardarbības ģimenē mazināšanu, dzimumu līdztiesību u.c.

Pārskata periodā Labklājības ministrijas pārstāvji attālināti piedalījušies regulārajās ELS komitejas sesijās un trīs darba grupu sanāsmēs, kā arī 2021. gada 21. maijā Dzimumu līdztiesības draugu grupas (*OECD Friends of Gender Equality Plus*) sanāsmē un citos pasākumos (2021. gada 18. janvārī Augsta līmeņa konferencē “*Supporting jobs and companies: a bridge to the recovery phase*” un 2021. gada 14. jūnijā Makroekonomikas un strukturālās politikas darba grupas sanāsmē “*Working Party No. 1 on Macro-Economic and Structural Policy Analysis - Joint Session of Working Party No. 1 of the EPC, ELSAC and CIIE*”).

Labklājības ministrijas prioritātes sadarbībā ar OECD un ELS arī turpmāk būs rīcībpolitiku pilnveide iekļaujošāka darba tirgus veidošanai un pilnvērtīgākai Latvijas iedzīvotāju cilvēkresursu potenciāla izmantošanai; ienākumu nevienlīdzības un nabadzības mazināšana; un sociālo pakalpojumu pilnveide. Vienlaikus īpaša uzmanība jāpievērš potenciālo sadarbības projektu saturam un aktivitātēm, proti, lielākam uzsvaram būtu jābūt uz datu (kur iespējams, administratīvo mikrodatu) analīzi un uz tās rezultātiem balstītā izvērtējumā, rekomendāciju un ieteikumu sadaļām būtu jābūt izvērstākām un praktiski ieviešamām.

Veselības komiteja (*Health Committee*)

Pārskata periodā Veselības komiteja ciešā sadarbībā ar Nodarbinātības, darba un sociālo lietu direktorātu izstrādāja Iniciatīvu drošai ceļošanai Covid-19 pandēmijā. Latvijas kontaktpunkts iniciatīvas izstrādē bija Satiksmes ministrija.

Veselības ministrijas pārstāvji videokonferences formātā piedalījušies OECD Veselības komitejas 28. sesijā 2020. gada 7. - 8. decembrī un 29. sesijā 2021. gada 28. - 29. jūnijā, kā arī Veselības komitejas ekspertu grupu sanāsmēs.

Sabiedrības veselības ekonomikas ekspertu darba grupa

Darba grupa skata plašu jautājumu loku, kas bieži saistīts ar esošajām aktualitātēm, tostarp ar kopīgiem projektiem ar citām starptautiskām organizācijām (Pasaules Veselības organizācija ES institūcijas u.c.). Pēdējā laika aktualitātes ir nepietiekamas fiziskās aktivitātes ietekme uz izdevumiem veselības aprūpei, sekundārās un terciārās profilakses izmaksu efektivitātes modelēšana, antimikrobās rezistences problēmas risinājumi. Saistībā ar Covid-19 pandēmiju tika analizētas izmaksas, kas rodas veselības aprūpes iestādēs, lai panāktu personāla drošību. Latvijai ir ļoti vērtīgi gūt informāciju par labākās prakses piemēriem, kā sasniegt kvalitatīvu rezultātu veselības aprūpē un profilaksē ar ekonomiskiem izmaksas ietaupošiem risinājumiem.

Veselības statistikas darba grupa

Latvijas prioritātes, piedaloties Veselības statistikas darba grupā, ir rādītāju definīciju saskaņošanā un veselības sistēmas darbības rādītāju uzlabošanā, kā arī izveidot tādu veselības informācijas sistēmu Latvijā, kas pilnībā nodrošinātu kopīgajās datu vākšanas anketās iekļauto rādītāju savākšanu Latvijā un to pilnīgu atbilstību kopīgi pieņemtajām definīcijām, nodrošinot datu starptautisko salīdzināmību, kā arī ieteikto starptautisko klasifikāciju lietošanu visās ar veselības aprūpes nodrošināšanu saistītās iestādēs.

Ieguvumi Latvijai no dalības OECD Veselības statistikas darba grupā ir veselības informācijas sistēmas izveide, kas balstās uz starptautiski pieņemtiem rādītājiem un atbilst starptautiski noteiktām definīcijām un datiem, kas kodēti, izmantojot starptautiski pieņemtas un atzītas klasifikācijas, šādi nodrošinot Latvijas datu starptautisko salīdzināmību, kas ir nepieciešams veselības aprūpes jomā strādājošajiem ekspertiem, lēmumu pieņēmējiem un veselības statistikas datu lietotājiem, lai iegūtu patiesu informāciju par situāciju Latvijā.

Veselības aprūpes kvalitātes un iznākumu darba grupa

Veselības aprūpes kvalitātes un iznākumu darba grupā Latvijas prioritātes ir piedalīties veselības aprūpes kvalitātes rādītāju definīciju saskaņošanā un veselības sistēmas darbības rādītāju uzlabošanā, kā arī nodrošināt kopīgajās datu vākšanas anketās iekļauto rādītāju datu apkopošanu Latvijā un to pilnīgu atbilstību kopīgi pieņemtajām definīcijām, nodrošinot datu starptautisko salīdzināmību.

Zāļu un medicīnisko ierīču darba grupa

Zāļu un medicīnisko ierīču darba grupas darbs pamatā vērsts uz izdevumu zāļu iegādei samazināšanu/optimizēšanu. Šai nolūkā sanāksmēs tiek uzklauti arī farmācijas industrijas pārstāvji. Viņa no galvenajām šī brīža prioritātēm ir farmācijas tirgu caurskatāmība (*transparency*). OECD sāks darbu pie programmas, kas ietver piecus atšķirīgus, bet ar tematiski saistītus virzienu, kas aptver zāļu pieejamības, cenu noteikšanas, konkurences, izdevumu un nozares darbības jautājumus. Tāpat īpaša uzmanība veltīta izdevumu par zālēm analīzei slimnīcās un citās veselības

aprūpes iestādēs. Šis darbs plānots 2021. - 2022. gadam un tiks regulāri skatīts darba grupā. Šie jautājumi ir ļoti svarīgi arī Latvijai, jo īpaši zāļu pieejamības un cenas problēma, tādēļ ir ļoti vērtīgi izmantot gan darba grupā iegūto citu valstu pieredzi, gan ekspertu pētījumu rezultātus.

Vēl šajā laikposmā Veselības ministrijas un tās padotības iestāžu pārstāvji piedalījās virknē tematisku pasākumu, no kuriem daļa bija saistīti ar Covid-19 pandēmiju:

- *Ad hoc* sanāksme par aprūpi mūža nogalē (*end-of-life care*) 2020. gada 8 – 9. oktobrī.
- Sanāksme “Zinātne un tehnoloģija bērnu aptaukošanās politikā” (STOP) 2020. gada 14. oktobrī.
- BIAC seminārs “Alkohola prevencijas programmu pārskats” 2020. gada 15. oktobrī.
- Seminārs “Rīcība Covid-19 infekcijas otrajā vilnī” 2020. gada 25. novembrī.
- Sanāksme par OECD iniciatīvu par Covid brīvu starptautisko mobilitāti 2021. gada 14. janvārī.
- Seminārs “Atbalsts veselības inovācijām ar godīgas informācijas prakses principiem” 2021. gada 19.-20. janvārī.
- OECD Veselības komitejas un Pandēmiju gatavības un reaģēšanas neatkarīgo ekspertu paneļa kopīga sanāksme 2021. gada 25. janvārī.
- OECD Apvienotā budžeta un veselības vecāko amatpersonu tīkla 9. sanāksme 2021. gada 11. februārī.

Transports un satiksme

Starptautiskais transporta forums (*International Transport Forum*)

Pakārtotie formāti: Transporta vadības padome – Autotransporta darba grupa

Kā prioritātes turpmākais sadarbībai ar OECD Satiksmes ministrija saskata dzelzceļa pārvadājumu nozares pētīšanu, informācijas apkopošanu un analīzi par labo praksi. Piemēram, būtu aktuāla dzelzceļa pārvadājumu konkurētspējas problemātikas aspektu izvērtēšana, dzelzceļa transformācijas (saistāms ar dzelzceļa elektrifikāciju, alternatīvo degvielu izmantošanu, jaunu kravu piesaisti, aizstājot fosilās izcelsmes kravas, sabiedrības paradumu maiņu) ietekme uz klimata mērķu sasniegšanu ceļā uz klimatnoturību un klimatneitralitāti. Šāda informācija varētu tikt izmantota transporta nozares plānošanas dokumentos, starptautiskās sadarbības dzelzceļa nozarē uzlabošanai un attīstībai, kā arī jaunu ideju ieviešanai apkārtējās vides saglabāšanas nodrošināšanā.

Lauksaimniecības komiteja (*Committee for Agriculture*)

Pārskata periodā Lauksaimniecības komitejas darbības jomās publicēti vairāki pētījumi, kuros iekļauta arī informācija par Latviju, t.sk., ikgadējais lauksaimniecības politiku izvērtējuma ziņojums par OECD dalībvalstu un partnervalstu lauksaimniecības un pārtikas nozares politiku attīstību līdz 2021. gadam (“*Agricultural policy monitoring and evaluation 2021*”).

Latvijas prioritātes Lauksaimniecības komitejā pārskata periodā:

- Pasākumi klimata jomā un metodes vai principi, lai novērtētu īstenoto klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumus lauksaimniecībā (t.sk., SEG emisijas, bioekonomika, ekosistēmu pakalpojumi, oglekļa uzkrāšana augsnē);
- Ilgtspējīga pārtikas sistēma un pārtikas ķēdes (tirgus caurspīdīgums, kooperācija, līdzsvarota vērtības sadale, inovāciju nozīmīgums, ēnu ekonomikas mazināšana);
- Izturētspēja un riska pārvaldība lauksaimniecībā (noturība pie vairākiem riskiem, ilgtermiņa riski);
- Valstu salīdzinošās priekšrocības tirdzniecībā (nacionālo standartu ietekme uz tirdzniecību un konkurētspēju);
- Ikgadējie lauksaimniecības politiku pārskati un tirgus prognozes;
- Valstu inovāciju, produktivitātes un ilgtspējības pārskati.

Zivsaimniecības komiteja (*Fisheries Committee*)

Latvija sniedza ieguldījumu Zivsaimniecības komitejas ikgadējā zivsaimniecības pārskata sagatavošanā. ECD gatavotie ziņojumi un pārskati tiek izmantoti stratēģiskās plānošanas darbā, kā arī situācijas analīzē, lai nodrošinātu zivsaimniecības nozares attīstību un ilgtspējību.

Latvijas prioritātes Zivsaimniecības komitejā pārskata periodā:

- zivsaimniecības (un ar to saistīto) informācijas datu bāzes struktūras pārskatīšana un uzlabošana;
- ilgtspējīgs zvejniecības un akvakultūras produktivitātes pieaugums, nodrošinot ieņēmumu pieaugumu vienlaikus ievērojot arī zvejniecības un akvakultūras ilgtspējas;
- zivsaimniecības ieguldījums “zilajā ekonomikā” – saistība starp zvejas iespējām, piekrastes iedzīvotāju ieņēmumiem, nodarbinātību un zvejniecības politiku, kurai jānodrošina pēc iespējas lielāka labuma gūšana vietējā ekonomikā.
- Covid-19 ietekme uz nozari un situācijas risinājumu rašana.

Tirdzniecības komiteja (*Trade Committee*)

Tirdzniecības komitejas darba prioritātes balstās četrās jomās – tirdzniecības liberalizācija, pakalpojumu tirdzniecība, tirdzniecība un iekšzemes politika, kā arī eksporta kredīti.

Reaģējot uz Covid-19 pandēmijas izraisītajām sekām, OECD Tirdzniecības komitejas ietvaros 2020. gada novembrī notika īpašā sesija par piegāžu ķēžu noturības jautājumiem, kurā tika uzsvērta atvērta tirgu un piegāžu ķēžu nozīmība krīzes laikā. Komiteja turpinās darbu veicot piegāžu ķēžu stresa testu analīzi, kā arī organizējot pasākumus ar uzņēmēju iesaisti.

Turpinās darbs pie tirdzniecības liberalizācijas ieguvumu un seku komunikācijas un informācijas izplatīšanas. Šajā jomā būtisks ir OECD METRO modelis kvantitatīvai tirdzniecības politikas rezultātu novērtēšanai, jautājumi par globālajām vērtību ķēdēm (TiVA datubāze) un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) iesaiste starptautiskajā tirdzniecībā.

Pakalpojumu tirdzniecības jomā tiek turpināts darbs pie pakalpojumu sektora liberalizācijas ieguvumu izpētes, īpaši pie tirdzniecības ierobežotības indeksa STRI⁵ padziļināšanas un ģeogrāfiskās izplatības paplašināšanas. 2020. gadā Latvija šajā indeksā ieņēma otro vietu⁶, norādot uz Latvijas atvērto pakalpojumu regulējuma režīmu, salīdzinot ar citām apskatītajām valstīm.

Nozīmīgs Komitejas darbs ir jaunāko tehnoloģiju kā mākslīgais intelekts, progresīvā robotika, lietu interneta, 3D drukāšanas ietekmes uz uzņēmējdarbību (t.sk. MVU), tirdzniecību un tirdzniecības politiku izvērtēšana. 2020. gada jūnijā darbu uzsāka neformāla darba grupa *Friends of Digital Trade*, lai veicinātu dalībvalstu diskusijas par ar digitālo tirdzniecību saistītiem jautājumiem.

Komiteja turpina vērtēt tirdzniecības sasaisti ar nacionālajām rīcībpolitikām. Uzmanības centrā ir jautājumi par digitālo ekonomiku, starptautisko regulatoru sadarbību, izejmateriālu pieejamību, vides politikas un tirdzniecības sasaisti. Svarīgs ir Komitejas analītiskais darbs par valsts atbalsta politikas izraisītu konkurences kropļojumu starptautiskajos tirgos dažādās nozarēs, šajā periodā apskatot valsts sniegta finansējuma ietekmi.

Komiteja apskata jautājumus par ilgtspējīgu tirdzniecības politiku, analizējot iekšzemes vides politiku un starptautiskās tirdzniecības plūsmu savstarpēju sakarību, kā arī veic pētījumus par vides politikas spējām ietekmēt tirdzniecības konkurētspēju. Pārskata periodā Komitejas ietvaros notika dalībvalstu viedokļu apmaiņa par oglekļa ievedkorekcijas mehānisma un tirdzniecības politikas sasaisti. Tāpat Komitejas darbā tika pievērsta uzmanība jauniešu, MVU un sieviešu dalībai tirdzniecībā jautājumiem.

Komiteja turpina sniegt nozīmīgu ieguldījumu G20, G7, APEC darbā, kā arī PTO diskusijās. OECD gatavotie pētījumi un politiskie apskati veido nozīmīgu starptautiskā formāta analīzes pamatu. Svarīgu pienesumu Komitejas darbam nes arī citu institūciju kā TUAC⁷ un *Business at OECD* iesaiste.

Latvijas prioritātes darbam Tirdzniecības komitejā:

- Pašreizējā protekcionalisma un pandēmijas radītās ietekmes laikā, izmantojot Tirdzniecības komitejas ekspertīzi un OECD autoritāti, ir svarīga uz faktiem balstīta diskusija un principu popularizēšana par brīvās tirdzniecības sniegtajiem labumiem. Ir būtiski sabiedrībai sniegt izsvērtākus skaidrojumus par tirdzniecības ieguvumiem, tādēļ OECD ir jāturpina darbs pie komunikācijas uzlabošanas šajā jomā, vienlaikus analizējot arī neapmierinātības ar tirdzniecības liberalizācijas iemeslus, kā arī veidojot arvien jaunus interaktīvus instrumentus par tirdzniecības politiku.
- Tirdzniecības komitejas pieredze, pētījumi un ekspertīze ir noderīga arī formulējot Latvijas intereses un nostājas ES tirdzniecības politikas jautājumos. Latviju īpaši interesējošie jautājumi ir globālās vērtību ķēdes, MVU iesaiste starptautiskajā tirdzniecībā, e-komercija, digitālā un pakalpojumu tirdzniecība, kā arī tirdzniecības politikas komunikācijas jautājumi.

---

⁵ *Services Trade Restrictiveness Index*

⁶ <https://www.oecd.org/trade/topics/services-trade/documents/oecd-stri-country-note-lva.pdf>

⁷ Arodbiedrības padomdevēja komiteja (TUAC) OECD

- Svarīgi, ka OECD Tirdzniecības komiteja turpina iesaistīties nozīmīgu jautājumu analīzē, tādējādi sniedzot papildu atbalstu mūsdienīgu starptautisko tirdzniecības noteikumu izstrādē, gan e-komercijas un digitālās tirdzniecības jomā, gan veidojot ilgtspējīgus vides un socioekonomiskos standartus.

Investīciju komiteja (*Investment Committee*)

Investīciju komiteja ir atbildīga par OECD liberalizācijas instrumentiem starptautisko investīciju un pakalpojumu jomā. Tā interpretē un īsteno 1976. gada Deklarāciju un Lēmumus par starptautiskajām investīcijām un multinacionālajiem uzņēmumiem. Tāpat Investīciju komiteja seko, lai tiktu ievērotas saistības, ko valstis uzņēmušās, pievienojoties Kapitāla plūsmu liberalizācijas kodeksam. Komiteja ir forums politikas izstrādātājiem no OECD, kā arī trešajām valstīm par starptautisko investīciju politiku, organizējot konsultāciju procedūras, apaļos galdu un konferences.

Pārskata periodā atbalstīja, ka ir “Ieguldījumu brīvības” apaļā gada formātā ir nepieciešams aktivizēt diskusijas ieguldījumu līgumiem no diviem aspektiem:

- Plašāka apspriedes par ieguldījumu līgumu nākotni, meklējot atbildes uz jautājumiem: kādi šodien ir valdību mērķi, apsverot nepieciešamību slēgt ieguldījumu līgumus; vai jau noslēgtie ieguldījumu līgumi palīdz šos mērķus sasniegt; vai ieguldījumu līgumiem alternatīvi veidi šo mērķu sasniegšanai un vai tie varētu komplementāri ieguldījumu līgumiem; kā investīciju līgumi varētu palielināt ārvalstu ieguldījumu radīto piensumu sabiedrībai.
- Turpināt apspriedes par dažādi izstrādātiem ieguldījumu līgumiem, apskatot atšķirīgus formulējumu un to radītās juridiskās sekas. Šo apspriežu pamats būtu ieskatš šķīrējtiesu līguma normu interpretācija, izmaiņas valstu ieskatos par ieguldījumu līgumu mērķiem un tajā, kā sabiedrība raugās un šiem starptautiskajiem juridiskajiem instrumentiem un to piensumu.

Ārējo attiecību komiteja (*External Relations Committee*)

Ārējo attiecību komitejas kompetencē ir OECD attiecības ar valstīm ārpus OECD, kā arī ar starptautiskajām organizācijām un forumiem (ANO, G20, G7 u. c.). OECD ārējo attiecību mērķis ir izplatīt OECD standartus un politikas globālā mērogā, tādējādi veidojot vienlīdzīgus noteikumus globālajā ekonomikā. OECD standartu un politiku izplatīšana notiek, valstīm pievienojoties OECD juridiskajiem instrumentiem (rekomendācijām), kā arī iesaistoties OECD komiteju darbā.

Minētajā laikā komiteja ir izstrādājusi divus stratēģiski svarīgus dokumentus:

- Visaptverošu OECD Globālo attiecību stratēģiju, kura nosaka principus, vērtības un mehānismus OECD komiteju darbam ar valstīm ārpus OECD un starptautiskajām organizācijām;
- Stratēģisku ietvaru OECD sadarbībai ar Ķīnu, akcentējot gan svarīgākās sadarbības jomas, gan problemātiskos aspektus.

Tāpat būtisks darba rezultāts minētajā laikā ir OECD-Ēģiptes valsts programmas izstrāde.

Latvija turpina izmantot OECD platformu, lai veicinātu attīstību Latvijai prioritārajos reģionos kā Centrālāzijas un Austrumu partnerības valstis:

- Latvija piedalās OECD Eirāzijas konkurētspējas reģionālās programmas darbā, nodrošinot pārstāvību programmas konsultatīvajā padomē. Reģionālās programmas mērķis ir stiprināt šo valstu institūcijas, veicināt tirgus ekonomikas attīstību un ilgtspējīgu attīstību.
- Turpinot iepriekšējos gados uzsākto praksi, Latvija 2020. gadā sniedza finansiālu ieguldījumu OECD un Ukrainas Saprašanās memoranda un Rīcības plāna īstenošanā, atbalstot Ukrainas decentralizācijas reformu īstenošanu. Projekta īstenošanā plānots piesaistīt Latvijas ekspertīzi. Latvijas eksperti piedalās arī citu donoru finansētos OECD projektos Eirāzijas valstu atbalstam, kā arī komiteju ietvaros īstenotos izvērtējumos, nododot Latvijas pieredzi.
- Latvijas interesēs ir strādāt pie tā, lai nākotnē tiktu veicināta strukturāla sadarbība ar Eirāzijas reģiona valstīm, tādējādi veicinot tālāku reģiona attīstību un tuvošanos OECD standartiem un labajai praksei. Fakts, ka 2022. gadā Gruzija uzņems OECD Eirāzijas nedēļu (Eirāzijas reģionālās programmas augsta līmeņa pasākums), sniedz iespējas padziļināt sadarbību ar šo valsti. Tāpat Latvija pauž atbalstu iniciatīvai palielināt OECD klātbūtni Eirāzijas reģionā, piemēram, Ukrainā. OECD darbs ar Kazahstānu notiek Saprašanās memoranda ietvaros.

Latvija aktīvi iestājas, lai OECD darbā tiktu ievērota kopējā pieeja, kas pamatojas OECD Padomes lēmumos par sadarbību ar Krievijas Federāciju (turpmāk – KF) tehniskā līmenī, izslēdzot sadarbību politiskā līmenī (sekojot Padomes lēmumiem 2014. gadā, reaģējot uz KF spertajiem soļiem Ukrainas krīzes kontekstā). Latvijas 2020. un 2021. gadā izstrādātie grozījumi vairāku komiteju globālo attiecību stratēģijās uzsver sadarbību ar KF tehniskā līmenī, kas sekmē OECD dalībvalstu interesēm atbilstošu un principiālu OECD ārējo attiecību veidošanu.

Budžeta komiteja (*Budget Committee*)

- Būtiskākais process Budžeta komitejā pārskata perioda ietvaros bija vienošanās par OECD darba un budžeta programmu 2021.–2022. gadam (OECD pirmās daļas budžets, kuru sedz dalībvalstu iemaksas). Budžets palicis iepriekšējā perioda (2019.–2020. gada) apjomā (pieaugums 1,5 mlj. EUR, lai segtu inflāciju). Stratēģiskās prioritātes organizācijas darbam 2021. – 2022. gadam: OECD būtiskā loma, sniedzot palīdzību valstīm, lai mazinātu COVID-19 pandēmijas ekonomiskās un sociālās sekas, vadītu atveseļošanās procesu, kā arī veicinātu sabiedrību un ekonomisko sistēmu izturētspēju. Dokumentā minētās tematiskās prioritātes – klimats; digitalizācija; iekļaujoša ekonomiskā politika un strukturālās reformas, jo īpaši izglītības, prasmju un nākotnes darba aspekts; nodokļi; tirdzniecība. Attiecībā uz horizontālo projektu jomām tika definētas tādas tēmas kā klimats, mājokļu jautājums, digitalizācija. Tāpat minēts, ka visas politikas jomas nepieciešams skatīt caur dzimumu līdztiesības un ilgtspējīgās attīstības mērķu prizmu. Latvija aktīvi piedalījās visās ar budžeta veidošanu saistītajās aptaujās un diskusijās, ministrijām identificējot Latvijai būtiskākos OECD darba jautājumus.
- Tāpat turpinājās darbs organizācijas pārvaldības uzlabošanas jautājumos: OECD jauna nodarbinātības pakotne; OECD organizācijas pensiju sistēmas pārskats un reforma;

- organizācijas izmaksu efektivitātes veicināšana; organizācijas darbinieku daudzveidības veicināšana (nacionālā piederība, dzimumu līdztiesība).
- Notika aktīvas diskusijas par dalībvalstu, trešo valstu un privāto donoru brīvprātīgo maksājumu organizācijā sistēmas efektivitāti. Apspriedes par šo jautājumu turpināsies 2021. gada rudenī. Jānovērtē Sekretariāta ieviesto datubāzi trešo valstu un privāto donoru brīvprātīgo iemaksu caurskatāmības palielināšanai (datu bāze pieejama OECD dokumentu pārvaldības ONE sistēmā).